

Za:

Gospodin Zoran Pašalić
Zaštitnik građana
Deligradska 16.
11000 Beograd

27. avgust 2019. godine

Poštovani gospodine Pašaliću,

Predmet: Propusti u radu Upravnog inspektorata u nadzoru nad primenom Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja

Obraćamo Vam se sa predlogom da Zaštitnik građana sprovede kontrolu nad radom Upravnog inspektorata, organa u sastavu Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave (MDULS), u vezi sa primenom nadležnosti ovog organa u oblasti pristupa informacijama od javnog značaja.

Partneri Srbija tokom 2018. i 2019. sproveli su istraživanje o postupanju Upravnog inspektorata u oblasti pristupa informacijama od javnog značaja. Cilj istraživanja bio je da se utvrdi na koji način Upravni inspektorat primenjuje svoja inspeksijska ovlašćenja u predmetima u kojima organi vlasti nisu postupili po obavezujućem rešenju Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti.

Glavni nalazi istraživanja su:

- Upravni inspektorat je u svakom predmetu iz istraživačkog uzorka (21/21) sproveo pripremnju fazu koja prethodi pokretanju postupka inspeksijskog nadzora – slanjem dopisa, odnosno urgencije;
- U 6 od 21 predmeta iz formiranog uzorka, ovakve aktivnosti Upravnog inspektorata ostvarile su svrhu – institucije su dostavile tražene informacije i izvršile rešenje Poverenika;
- U 15 od 21 predmeta iz formiranog uzorka institucije to nisu učinile. Upravni inspektorat ni u jednom od tih predmeta nije pokrenuo postupak inspeksijskog nadzora.

Istraživanje pokazuje da je Upravni inspektorat u 15/21 (71%) slučajeva iz uzorka propustio da delotvorno izvrši svoja inspeksijska ovlašćenja i podnese zahteve za pokretanje prekršajnog postupka.

Prilikom izrade Analize imali smo u vidu Preporuku Zaštitnika građana br: 36625 od 22.11.2018. godine povodom popuštanja Upravnog inspektorata da sprovede inspeksijski nadzor i sprovede neophodne mere shodno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja prema AD "Air Serbia". Takođe smo upoznati i sa odgovorom Ministarstva na taj akt.

Međutim, istraživački nalazi, koje vam ovom prilikom predstavljamo, ukazuju da se ne radi o izolovanom slučaju propusta u primeni nadležnosti Upravnog inspektorata. Smatramo da uočeno nepostupanje ovog organa u većem broju predmeta doprinosi povredi prava na obaveštenost šireg kruga tražilaca informacija, kao i da propusti ovog organa u preduzimanju

mera iz svojih nadležnosti doprinose nastupanju zastarelosti prekršajnog gonjenja u većem broju slučajeva.

Dodatno ukazujemo da je istraživački uzorak koji je činio 21 predmet formiran na skupu od 203 predmeta iz 2017. godine u kojima javne institucije nisu objavile tražene informacije od javnog značaja čak ni nakon obavezujućeg rešenja Poverenika. U ovom periodu Upravni inspektorat je uputio svega 11 zahteva za pokretanje prekršajnog postupka zbog nepostupanja po rešenjima Poverenika, dok u 2018. godini Upravni inspektorat nije pokrenuo ni jedan prekršajni postupak u ovoj oblasti, iako mu je Poverenik uputio 382 predmeta. Ovo ukazuje da se propusti u radu Upravnog inspektorata dešavaju u znatno većem broju slučajeva nego što je to dokumentovano u istraživanju.

U tom smislu, smatramo da uočeni propusti prevazilaze odgovornost pojedinih inspektora, odnosno da se radi o sistemskom propustu u radu organa uprave. Ovakva praksa Upravnog inspektorata ohrabruje institucije da ne postupaju po rešenjima Poverenika, čime se slabi kontrola rada institucija a javnost ostaje uskraćena za informacije od javnog značaja.

Imajući sve navedeno u vidu, predlažemo Zaštitniku građana da, primenom svojih nadležnosti iz člana 17 Zakona o zaštitniku građana, sprovedete kontrolu nad radom Upravnog inspektorata, kako bi se utvrdilo:

- da li, i u kojoj meri, ovaj inspekcijski organ štiti pravo građana na obaveštenost,
- u kojoj meri su zastupljeni slučajevi povrede prava građana uzrokovane nečinjenjem ovog organa,
- utvrdi nivo zakonitosti i pravilnosti u radu ovog organa.

Uz ovaj dopis prilažemo Analizu primene Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, u kojoj se nalaze rezultati našeg istraživanja o postupanju Upravnog inspektorata u ovoj oblasti.

U slučaju da Vam budu bile potrebne dodatne informacije o našem radu i istraživanju koje smo sprovedeli, rado ćemo ih podeliti sa Vama.

Srdačno,


Ana Toskić

Izvršna direktorka

Partneri za demokratske promene Srbija

